

LIETUVOS VYRIAUSIASIS ADMINISTRACINIS TEISMAS

NUTARTIS

2020 m. rugsėjo 24 d.
Vilnius

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Artūro Drigoto (kolegijos pirmininkas), Dalios Višinskienės (pranešėja) ir Virginijos Volskienės, rašytinio proceso tvarka išnaginėjusi pareiškėjų Lietuvos liaudies partijos ir Lietuvos visuomenės tarybos skundo atsakovui Lietuvos Respublikos vyriausiajai rinkimų komisijai dėl įpareigojimo atlikti veiksmus priėmimo klausimą,

n u s t a t ė:

Lietuvos vyriausiajame administraciniame teisme 2020 m. rugsėjo 24 d. gautas pareiškėjų Lietuvos liaudies partijos ir Lietuvos visuomenės tarybos (toliau – ir pareiškėjai) skundas, kuriuo prašoma nutraukti atsakovo Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos (toliau – ir VRK) tęstinį neveikimą – įpareigoti motyvuotai atsakyti į pareiškėjų 2020 m. rugsėjo 5 d. prašymą, atlikti šiame prašyme prašomus veiksmus.

Teisė kreiptis į teismą teisminės gynybos yra fundamentali asmens teisė, pripažįstama tiek nacionalinių (Lietuvos Respublikos Konstitucijos 30 str. 1 d., Lietuvos Respublikos teismų įstatymo 4 str. 1 d., Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo (toliau – ir ABTĮ) 5 str. 1 d.), tiek tarptautinių teisės aktų (Tarptautinio pilietinių ir politinių teisių pakto 2 str. 3 d., Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos 6 str. 1 d., 13 str.), tačiau ji neatsiejama nuo asmens pareigos padaryti tai pagal įstatymų nustatytas taisykles, *inter alia* (be kita ko), atsižvelgti į atskirų kategorijų bylų nagrinėjimo procesinius ypatumus.

ABTĮ 124 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad Lietuvos Respublikos Prezidento rinkimų įstatyme, Seimo rinkimų įstatyme, Referendumo įstatyme, Savivaldybių tarybų rinkimų įstatyme nustatyti asmenys šiuose įstatymuose nurodytais pagrindais ir per nurodytus terminus gali apskūsti VRK sprendimus.

Pažymėtina, jog Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo kompetencija pirmąją ir vienintelę instanciją nagrinėti iš rinkimų teisinių santykių kilusius ginčus yra išimtis iš bendrosios taisyklės, kad skundai dėl viešojo administravimo subjektų sprendimų ar neveikimo pirmąją instanciją nagrinėjami apygardų administraciniuose teismuose. Todėl sistemiskai vertinant nurodytas nuostatas, darytina išvada, jog Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas vienintelę instanciją nagrinėja tik ginčus dėl VRK sprendimų rinkimų teisinių santykių srityje, kurių specialiąją apskundimo tvarką (asmenis, turinčius teisę paduoti skundą, terminus ir pan.), nustato atitinkamas rinkimų įstatymas. Ginčai dėl kitų VRK sprendimų ar neveikimo nagrinėtini bendraja ABTĮ nustatyta tvarka, t. y. skundai pirmąją instanciją nagrinėjami apygardų administraciniuose teismuose (žr., pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2012 m. rugpjūčio 27 d. nutartį administracinėje byloje Nr. R⁴⁹²-8/2012).

Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymo 21 straipsnyje, reglamentuojančiame specialiąją skundų dėl rinkimų komisijų sprendimų, priimtų iki balsavimo pabaigos, pateikimo

tvarka, nustatyta, kad VRK sprendimą per 5 dienas po jo priėmimo, bet ne vėliau kaip iki balsavimo pabaigos, Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui gali apskusti partija, iškėlusi kandidatą į Seimo narius, kandidatas į Seimo narius, atstovas rinkimams, rinkimų stebėtojas (21 str. 1 ir 3 d.). Taigi, sistemiškai vertinant šias Seimo rinkimų įstatymo bei ABTĮ 124 straipsnio nuostatas, darytina išvada, kad ginčais Seimo rinkimų teisinių santykių srityje, kuriuos specialiaja teisės aktu nustatyta tvarka pirmąja ir vienintele instancija nagrinėja Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas, laikytini tokie ginčai, kurie yra susiję su specialiaisiais Seimo rinkimų teisinių santykių subjektais (partijomis, iškėlusiomis kandidatą (-us) į Seimo narius, kandidatais į Seimo narius, atstovais rinkimams, rinkimų stebėtojais) ir jų teisiniu statusu (teisėmis ir (ar) pareigomis), siekiant užtikrinti veiksmingas rinkimų procedūras.

Patikrinus duomenis VRK tinklalapyje apie kandidatus (pagal partijų sąrašus) į Lietuvos Respublikos Seimą, nerasta informacija apie pareiškėją Lietuvos visuomenės tarybą, todėl darytina išvada, kad Lietuvos visuomenės taryba nepriskirtina nei vienai iš Seimo rinkimų įstatymo 21 straipsnyje nurodytų subjektų grupių, todėl negali pateikti skundo Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui dėl VRK neveikimo. Atsižvelgdama į tai, teisėjų kolegija daro išvadą, kad skundą Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui padavė asmuo, kuriam specialusis įstatymas – nagrinėjamu atveju Seimo rinkimų įstatymas – tokios teisės nėra suteikęs. Apibendrinama tai, kas išdėstyta, teisėjų kolegija konstatuoja, kad pareiškėjo Lietuvos visuomenės tarybos skundą atsisakytina priimti kaip nenagrinėtiną teismų šio įstatymo nustatyta tvarka (ABTĮ 33 str. 2 d. 1 p.).

Nustatyta, kad pareiškėjas Lietuvos liaudies partija yra tinkamas subjektas paduoti skundui dėl VRK neveikimo. Pareiškėjo Lietuvos liaudies partijos skundas iš esmės atitinka ABTĮ 24 ir 25 straipsnių reikalavimus, todėl priimamas nagrinėti Lietuvos vyriausiajame administraciniame teisme.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 33 straipsnio 2 dalies 1 punktu, 67 straipsnio 1 dalies 3 punktu ir 125 straipsniu, teisėjų kolegija

n u t a r i a:

Atsisakyti priimti pareiškėjo Lietuvos visuomenės tarybos skundą.

Priimti pareiškėjo Lietuvos liaudies partijos skundą atsakovui Lietuvos Respublikos vyriausiajai rinkimų komisijai dėl įpareigojimo atlikti veiksmus.

Bylą skirti nagrinėti teismo posėdyje žodinio proceso tvarka 2020 m. rugsėjo 25 d. 9 val.

Telefonu, faksu ar kitomis ryšio priemonėmis informuoti pareiškėją, atsakovą apie teismo posėdžio datą, laiką ir vietą.

Išsiųsti atsakovui Lietuvos Respublikos vyriausiajai rinkimų komisijai pareiškėjo skundo ir šios nutarties nuorašus bei įpareigoti atsakovą iki 2020 m. rugsėjo 25 d. 8.00 val. pateikti atsiliepimą į pareiškėjo skundą bei visus turimus su pareiškėjo Lietuvos liaudies partijos skundu susijusius dokumentus.

Nutartis neskundžiama.

Teisėjai

Artūras Drigotas

Dalia Višinskienė

Virginija Volskienė